

De President van de Algemene Rekenkamer
De heer drs. A.P. Visser
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
Johan Veul

T 53 49

Datum 4 maart 2016

Betreft Bestuurlijke reactie 'Monitoring beleid voor OS; het financieringskanaal bedrijfsleven'

Onze referentie
MINBUZA-2016.125392
ENV-2016.1870

Geachte heer Visser,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw zesde rapport in de reeks 'Monitoring beleid voor ontwikkelingssamenwerking', waarin de Algemene Rekenkamer deze keer focust op het financieringskanaal bedrijfsleven. In het rapport beveelt u aan meer en actueler inzicht te geven in de resultaten, meer focus aan te brengen en de uitvoering van programma's minder complex te maken. Graag reageer ik op uw bevindingen en aanbevelingen

Resultaatmeting

Uw aanbeveling om meer en actueler inzicht te geven in de resultaten van de programma's en instrumenten waarbij het bedrijfsleven wordt ingeschakeld sluit geheel aan bij mijn streven naar een meer resultaatgerichte manier van werken op het terrein van de ontwikkelingssamenwerking. Zoals de Rekenkamer aangeeft zijn hier al de nodige maatregelen op genomen. Mede dankzij de in 2012 vastgestelde Monitoring- en Evaluatieprotocollen kon de Tweede Kamer gerichter worden geïnformeerd over de in 2013 en 2014 behaalde resultaten (TK 2014-2015, 33 625, nr. 125 en TK 2015-2016, 33625, nr. 183). Sinds 1 januari 2016 zijn de uitvoeringsorganisaties verplicht om conform de IATI Open Data standaard te rapporteren. Hierbij wordt de informatie, inclusief de resultaatsgegevens, minimaal eens per kwartaal geactualiseerd. Dit stelt ons in staat om sneller en actueler inzicht te geven in de behaalde resultaten.

Focus en complexiteit

De Rekenkamer is in 2011 een reeks van monitoringsrapportages over de ODA uitgaven gestart, naar aanleiding van een rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid uit 2010 waarin werd gesproken over versnippering van activiteiten en gebrek aan focus. De Algemene Rekenkamer concludeert nu dat de focus weliswaar is toegenomen, maar dat de versnippering over landen en activiteiten nog steeds aanzienlijk is. Om die reden wordt aanbevolen de inzet te concentreren op een beperkt aantal landen en een beperkt aantal thema's.

Ik stel vast dat uit het rapport een ander beeld naar voren komt wat betreft versnippering. In 2014 werd maar liefst 95% van de via RVO verstrekte financiële middelen binnen slechts vijf programma's uitgegeven en bijna de helft hiervan kwam ten goede aan de 15 prioriteitslanden. Er is dus wel degelijk sprake van concentratie en focus.

Desalniettemin heeft het tegengaan van versnippering, vooral in tijden waarin minder capaciteit beschikbaar is, mijn aandacht en voert het ministerie in het kader van de modernisering van de diplomatie (binnen het traject 'Vermindering beleids- en beheerslast') een actief beleid om versnippering te verminderen. Dit heeft geleid tot een afname van het aantal instrumenten. Dit vormt echter geen doel op zichzelf, maar is een middel om beter gebruik te maken van de financiële middelen en capaciteit die het ministerie ter beschikking heeft.

Onze referentie
MINBUZA-2016.125392
ENV-2016.1870

Wat betreft de aanbeveling om op een beperkt aantal landen in te zetten is van belang dat het de uitdrukkelijke wens van het Nederlandse bedrijfsleven is om een breed scala aan landen en activiteiten te bedienen met de bedrijfsleven instrumenten. Immers, bedrijven laten zich in de eerste plaats leiden door marktkansen en die ziet men ook buiten de vijftien prioriteitslanden. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een lijst van 68 landen waar het Nederlandse bedrijfsleven met gerichte financiële of niet-financiële bijdragen (adviesing, informatievoorziening) kan worden ondersteund. Beperking van het aantal landen zou leiden tot een afname van de flexibiliteit die ik juist noodzakelijk acht met het oog op het ondersteunen van veelbelovende initiatieven en het vergroten van de mogelijkheden voor het Nederlandse bedrijfsleven om bij te dragen aan economische ontwikkeling en armoedevermindering in ontwikkelingslanden.

Ik ben mij er terdege van bewust dat deze keuze voor flexibiliteit een zekere mate van beheerslast met zich mee brengt. Dat geldt eveneens voor de in het rapport genoemde uitvoeringskosten. In dat verband onderschrijf ik uw aanbeveling om de uitvoering minder complex te maken. Uitgangspunt blijft wel dat de vermindering van de complexiteit niet ten koste mag gaan van de kwaliteit en impact van de programma's en instrumenten.

Aandeel bedrijfslevenkanaal

In het rapport wordt geconstateerd dat het aandeel van het financieringskanaal bedrijfsleven in het totale ODA-budget is gegroeid van 4% (€ 172 miljoen) in 2010 naar 6% (€ 261 miljoen) in 2014, hetgeen als relatief gering wordt beoordeeld. Hierbij wil ik graag aantekenen dat de ambitie om de rol van het bedrijfsleven te laten groeien niet alleen wordt gerealiseerd met behulp van financiële instrumenten, maar bijvoorbeeld ook door activiteiten op het gebied van ontwikkelingssamenwerking meer te verweven met economische diplomatie. En hoewel er in de uitvoering van het beleid niet wordt gestuurd op kanalen maar op effectiviteit, verwacht ik dat het aandeel van het bedrijfslevenkanaal de komende jaren verder zal toenemen met het tot volle wasdom komen van programma's als DGGF en DRIVE.

Tot slot

Graag maak ik van deze gelegenheid gebruik om de Algemene Rekenkamer te bedanken voor de reeks onderzoeken naar de effecten van het beleid op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking. Deze onderzoeken hebben bijgedragen aan het optimaliseren van dit beleid en het vergroten van het inzicht in de resultaten ervan.

Lilianne Ploumen
Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

